

1. Studiul Comisiei Europene privind portabilitatea competențelor

Recent, Comisia Europeană a lansat un studiu referitor la portabilitatea competențelor în continuarea Studiului pe care pe care vi l-am transmis cu ceva timp în urmă și la care unii dintre dvs. și-au adus contribuția. După cum cunoașteți, Comisia Europeană lucrează, în mod activ, la inițiativa sa privind portabilitatea competențelor care va include o măsură specifică având ca scop o simplificare a procedurilor de recunoaștere a calificărilor și competențelor pentru cetățenii din țări terțe care trăiesc în Uniunea Europeană. Ca parte a acestui proces, Comisia Europeană a elaborat un studiu concis menit să colecteze informații directe de la cetățenii din terțe țări care au experiență în ceea ce privește procedurile de recunoaștere în Uniunea Europeană. Studiul îi invită să împărtășească experiențele lor și să evidențieze provocările cu care ei s-au confruntat.

2. Studiul lansat de către Rețeaua reprezentanților naționali pentru întreprinderile mici și mijlocii

Rețeaua reprezentanților naționali pentru IMM-uri a fost înființată în anul 2011 în contextul revizuirii Actului privind Mica Afacere, care acționează ca un forum consultativ la nivelul Uniunii Europene, promovând reglementări și politici prietenoase pentru IMM-uri. Rețeaua joacă un rol important pe linia îmbunătățirii consultării cu IMM-urile la nivel național, întărind cooperarea între statele membre și asigurarea că IMM-urile sunt luate în considerație în cadrul inițiativelor Uniunii Europene. În acest context, Rețeaua Reprezentanților Naționali pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii contribuie la evaluarea inițiativelor politice ale Uniunii Europene prin filtrul IMM-urilor, semnalând propuneri care justifică o atenție specială din partea IMM-urilor, inițiative identificate prin intermediul acestui mecanism, care sunt supuse unui test de proporționalitate pentru IMM-uri, sprijinirea unor factori de decizie politică ce se bazează pe dovezi și mai prietenoși cu IMM-urile. Pentru anul în curs, inițiativa celui de al 28-lea Regim a fost selectată ca una dintre propunerile prezentate și documentate de defnire a aplicării pentru o activitate aprofundată. Portugalia a acționat în calitate de raportor pentru această inițiativă, coordonând activitatea în strânsă cooperare cu Comisia Europeană, statele membre și organizațiile părților interesate. La activitatea de mai sus și-a adus contribuția și România. Rețeaua Reprezentanților Naționali pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii a solicitat sprijin pentru finalizarea studiului care a fost lansat în baza inițiativei celui

de al 28-lea Regim, un nou proiect al Uniunii Europene menit să creeze un cadru legal opțional, armonizat și în întregime digital pe care companiile îl pot alege ca o alternativă la cele 27 de sisteme naționale pentru a facilita activitatea transfrontalieră în cadrul pieței unice.

3. Document privind negocierile care se desfășoară în prezent în Uniunea Europeană referitor la Inteligența Artificială redactat de către Consiliul European al Profesiilor Liberale-CEPLIS

Inteligența Artificială a devenit unul dintre dosarele cel mai încărcat politic la Bruxelles. Ambiția Europei este una explicită: să devină un lider global centrat pe om și de încredere în Inteligența Artificială fără a cădea în spatele Statelor Unite ale Americii și Chinei în ceea ce privește inovația, competențele și talentul. Actul privind Inteligența Artificială adoptat în anul 2024 este prima lege atotcuprinzătoare și obligatorie din lume privind Inteligența Artificială construit pe o piramidă bazată pe riscuri, utilizări cu riscuri inacceptabile fiind interzise, sisteme cu risc ridicat se confruntă cu obligații stricte de risc limitat. Inteligența Artificială trebuie să respecte regulile de transparență, iar aplicațiile cu risc minim rămân, în mare parte, neatinse. Reguli specifice vizează modelele de Inteligență Artificială cu scop general și risc sistematic, iar Actul se aplică extrateritorial oricărui furnizor care operează pe piața Uniunii Europene. Cadrul de reglementare este acum completat de un efort major de implementare și simplificare fără a păstra protecția de bază. Comisia Europeană conduce agenda. Ea a stabilit direcția politică împreună cu Carta Albă 2020 privind Inteligența Artificială și planul coordonat referitor la Inteligența Artificială adoptat în anul 2021, care vizează investiții anuale de 20 miliarde de euro și construirea de spații de date comune și centre europene de inovare digitală. În anul 2024, ea a emis Actul privind Inteligența Artificială, iar în anul 2025 a trecut la implementare: Strategia de aplicare a Inteligenței Artificiale (COM(2025)723) a mobilizat aproximativ un miliard de EURO pentru a introduce Inteligența Artificială în domeniul sănătății, industriei prelucrătoare, mobilității, energiei și securității prin intermediul fabricilor de Inteligență Artificială, acces la date și competențe. În noiembrie 2025, a prezentat Omnibusul Digital privind Inteligența Artificială, un pachet de simplificare ce leagă termenele de conformitate de standarde diminuând sarcinile pentru IMM-uri, extinderea spațiilor de testare a reglementărilor și centralizarea supravegherii prin intermediul Biroului de Inteligență Artificială.

Parlamentul European a fost atât co-legislator cât și supraveghetor politic. Rezoluțiile fundamentale din perioada 2020-2021 au stabilit bazele etice ale relației civile, proprietății intelectuale, de supraveghere (opunându-se supravegherii biometrice în masă și politici predictive) și legea internațională. Apoi, Parlamentul a acționat pentru adoptarea unor reguli mai stricte în perioada negocierii Actului privind Inteligența Artificială-sistemele cu risc ridicat, identificarea biometrică și transparența Inteligenței Artificiale generative-înainte de adoptarea formală a Actului în martie 2024. Când privește Omnibusul Digital, poziția sa la prima citire în data de 26 martie 2026 a fost aceea că acceptă simplificarea, dar a cerut protecție: termene limită fixe pentru anii 2027-2028 referitor la regulile amânate privind riscul ridicat, cerințe de înregistrare parțial restabilite, limbajul Inteligenței Artificiale, condiții mai stricte privind utilizarea datelor sensibile și o nouă interdicție privind conținutul sexual neconsensual generat de Inteligența Artificială. Organismele consultative au modelat dezbaterea dincolo de legislația de bază. Comitetul Economic și Social European încadrează Inteligența Artificială ca un loc de muncă și o problemă socială: opinia pro-muncitor (ianuarie 2025) cheamă pentru un dialog social mai articulat, aplicarea consolidată a articolului 88 din GDPR; evaluarea ex ante a impactului asupra drepturilor fundamentale și o directivă mai amplă privind munca. Alte opinii acoperă Inteligența Artificială de uz general, răspundere pentru Inteligența Artificială, bolile rare și profesiile liberale, toate **insistând asupra faptului că Inteligența Artificială rămâne un instrument complementar sub control uman.**

Comitetul Regiunilor vorbește pentru nivelul teritorial: Opinia sa din anul 2024 avertizează asupra unui deficit emergent de Inteligență Artificială administrat cu resurse suficiente sau insuficiente, iar în Opinia din luna decembrie 2025 asupra Planului de acțiune privind Inteligența Artificială pe continent cheamă pentru constituirea unui “fond de Inteligență Artificială pentru autoritățile regionale și locale precum și pentru Inteligența Artificială fabricată în Europa” pentru a proteja suveranitatea digitală. Tensiuni reale rămân:

Bătălia centrală între **simplificare** (de a menține o Europă competitivă și a reduce costurile de conformitate pentru IMM-uri) și **măsuri de protecție** (protejarea drepturilor fundamentale (consumatorii și certitudinea juridică și se va desfășura în trilogul de pe Omnibusul Digital. Alte probleme nerezolvate cuprind modul de finanțare a structurii Inteligenței Artificiale la scară largă fără a ceda teren în fața

giganților tehnologiei din afara Europei, cum să protejezi dreptul de autor și industriile creative împotriva Inteligenței Artificiale generative și cum să abordezi amprenta ecologică a Inteligenței Artificiale. Lunile care vin vor fi decisive: trilogul privind Omnibusul Digital, implementarea Strategiei de Aplicare a Inteligenței Artificiale și a fabricilor de Inteligență Artificială și primul an complet de aplicare a obligației privind riscul ridicat din Legea privind Inteligența Artificială va testa dacă promisiunea excelentă și de încredere a Uniunii Europene va putea să fie livrată în practică.